

ЛОВЕЦЬ ОКЕАНУ

ІСТОРІЯ ОДІССЕЯ

УДК 821.161.2-31

ББК 84(4УКР)-44

Є74

Володимир Єрмоленко

Є74 Ловець океану. Історія Одиссея [Текст] : роман / Володимир Єрмоленко. — Львів : Видавництво Старого Лева, 2017. — 216 с.

ISBN 978-617-679-371-7

Одіссей, воїн і мандрівник, повертається на Ітаку після двадцяти років блукань. Але вдома не знаходить ані своєї дружини Пенелопи, ані свого сина Телемаха. Він розуміє, що став на хибний шлях і тепер мусить виправити свої помилки. Одіссей здійснить свою подорож у зворотному напрямку, від Ітаки до Трої. Він знову зустрінеться з Сиренами, знову відвідає землю Навсикаї, знову буде на островах Каліпсо та Цирцеї, знову спуститься в царство Аїда. Крок за кроком він дедалі краще розумітиме головні сили, які скеровують його життя: кохання, смерть, провину, красу і втрату.

УДК 821.161.2-31

ББК 84(4УКР)-44

Володимир Єрмоленко © текст, 2017
Назар Гайдучик © обкладинка, 2017
Видавництво Старого Лева © 2017

ISBN 978-617-679-371-7

Усі права застережено

Володимир Єрмоленко

ЛОВЕЦЬ ОКЕАНУ

ІСТОРІЯ ОДІССЕЯ

Роман

Видавництво Старого Лева
Львів — 2017

ОКЕАН

Море не має меж, історії не мають завершення.

Вони проростають із темних глибин, із кожним днем і кожним місяцем, вони живуть на вістрях мечів, на гладкості шкіри, у крові війни і тиші любові.

Люди беруть ці історії на руки, як новонароджених, їх передають у спадок, як золоте намисто, їх підкидають угору, вони чіпляються крильми за хмари і чекають на тих, хто прийде після їхньої смерті. Їх розповідають і переповідають, і кожне нове слово — це нова земля і острів, насичений сонцем.

Ці історії глибокі, як море, і безмежні, як океан. Ти пливеш ними, як пливли твої батьки і батьки твоїх батьків, і ти радий впізнавати береги і гори, де плакали ті, хто тебе породив.

Я розповім вам історію Одісея, шукача й мандрівника, стрільця та хитрого лиса. Мою історію. Ви чули її сотні разів, я знаю. Але ні, ви не чули її ніколи. Такої ви не чули її ніколи.

Пам'ять тримає мене в своєму полоні, рветься назовні, хапає слова, як риба хапає повітря. Я так довго мовчав, я так довго тримав її глибоко під землею, що втратив здатність говорити.

Але час настав. Час усе розповісти. Слів моїх тепер ніхто не зупинить.

Заплющуйте очі. Слухайте.

ПОВЕРНЕННЯ

Двадцять років блукав я землею і морем.

Я зруйнував Трою і зійшов у царство мертвих, я бачив чужу смерть і чужу безодню, я впускав солону воду під свою шкіру, ховаючи її, як пастух ховає овець від дощу.

Кохання й ненависть увійшли в моє серце, як дві стріли, і я часом не міг відрізнити одну від одної, рани від обох породжували біль, але смерть моя мене не впіймала.

Одіссей, так мене звати.

Стрілець і мандрівник, воїн і вбивця.

Я повернувся на землю Ітаки, що породила мене, що дала мені тепло і повітря, м'якість запахів і твердість ґрунту.

Я впізнавав вигони берега і лінії пагорбів, я міг би повторити ці контури у своїй уяві, з заплющеними очима. Але мені здавалося, що я знову на безлюдному острові, до якого навідуються лише одноокі велетні та злі чарівники, які хочуть знищити мене, які хочуть ошукати мене.

Воїнів своїх попросив я заграти на флейтах і арфах, навчив їх пісень Ітаки, що знав із дитинства, пісень про великі дерева півночі та гори, що тримають небо на своїх плечах.

Але жодна людська душа не вийшла до мене, жоден людський голос не озвався до нас.

Знову і знову я кликав Пенелопу, свою кохану дружину, свою царицю, якої не бачив двадцять років. Знову й знову просив я спуститися до мене, торкнутися моїх колін та моїх плечей, обійняти мене, впустити до своєї душі.

Але голос мій луною проносився моєю землею, як дух бога над водою. Пенелопа не вийшла до нас.

Чи серце її ще б'ється? Чи ступні її ще торкаються землі? Чи очі її ще роздивляються небеса вночі, як двадцять років тому?

Чи слова досі злітають з її вуст, як комахи злітають із квітів, щоб нести від них життя далі землею?

Боги, о боги, ви мудріші за мене, але ви зліші за мене, навіщо ви змусили мене блукати, навіщо ви тримали мене так далеко від дому, навіщо ви мене вели назад, до цього порожнього берега, до цього чекання, якому немає кінця?

* * *

Коли минуло три дні, чекання стало нестерпне для мене.

Я взяв сімох своїх людей і став підійматися схилами вгору, до серця своєї землі. Якщо Пенелопа не хоче йти до мене, я сам прийду до неї.

Мої ноги могли йти всліпу, торкаючись знайомих виступів, впізнаючи повороти знайомих стежок, пам'ятаючи про всі лінії та вигони, немов на спині коханої.

Тіло землі змінюється не так швидко, як тіло людини. Душа землі змінюється не так швидко, як душі смертних.

Серце мое билося сильно, піт виходив із мого тіла, воно вирішило позбутися вологи раз і назавжди, і я відчув, що маю чекати найгіршого.

На вершині схилу я обернувся і подивився на море. Воно було спокійне і впевнене, воно було мирне й ласкаве, і цей спокій збентежив мене. Я відчув у ньому нахабство, я відчув у ньому перемогу стихії.

Море кликало мене до себе, запрошувало повертатися у свої хвилі, нашіптувало, що від нього я нікуди не втечу.

Щось зле мене чекає біля мого будинку, щось темне, щось слизьке та підземне, готуйся до найгіршого, нашіптувало мені серце, готуйся до того, що на тебе тут ніхто не чекає.

Я був на землі, що мене породила, що дала мені тепло і повітря, що дала мені м'якість запахів та твердість ґрунту, що дала мені дім і кохання — і яка тепер стала чужою, яка стала тепер порожньою.

* * *

Будинку мого немає.

Самі лише руїни zostалися від нього. Залишки стін і даху, навколо сміття і попіл. Він горів, він не вистояв, він зберіг лише частину свого скелета, маленьку купку своїх кісток.

Я підійшов до місця, де росло наше з Пенелопею дерево, — дерево, навколо якого я будував свій дім, навколо якого я будував увесь свій світ.

Лише сухий чорний стовбур зостався від нього. Жодної живої гілки, жодного листя, жодної квітки.

Я підійшов до колони, що підпирала стелю мого будинку; до неї притуляв я свої списи і стріли, коли повертався з полювань. Колона ще стояла, вкрита тріщинами та слідами вологи, але не було нічого, що вона тримала на собі. Стелі вже немає, даху вже немає. В Атланта вкрали небо.

Чи довго тут не було людей? Чи давно людські душі покинули те, що було створене для них, що жилося їхньою присутністю, що жило тільки завдяки їхнім тілам?

Гострий ніж узяв я у свою руку, за саме лезо, і стиснув щосили. Надріз був глибокий, з нього потекла кров. Я торкнувся пальцями колони, і на ній лишилося кілька червоних крапель.

Моє власне життя стало для мене мале і нікчемне, я відчув, що воно зменшується до розмірів комахи, яку будь-який смертний розчавить своєю долонею.

Я стояв перед своїм зруйнованим домом і поволі розумів, яке страшне покарання впало на мене.

Бо я зрадив свій світ. Бо покинув його без особливих причин, проміняв його на примару, на чужу війну проти далекої Трої, на чужу славу. Я не мав його покидати, я мав прив'язати себе до цього дерева, до цього будинку, до цієї жінки, до цього неба, — бо я не мав рушати зі свого місця, бо я не мав зраджувати свого серця.

Ті, хто шукає слави, втрачають душу. Ті, хто шукає слави, втрачають здатність обійняти у мирі та спокої. Ті, хто шукає слави, втрачають здатність зупинитися.

І я зрозумів, що покарання наздогнало мене. І що воно сильніше і нестерпніше за злість Посейдона.

* * *

Я пішов до будинку Лаерта, свого батька. Стежкою вниз, через долину, до підніжжя високого Неріона, застеленого лісами.

Неріон стояв непорушно над моїм царством, наче воїн-гора, який оберігає спокій смертних. Долина під ним була наповнена сонцем.